

Els dimonis del papa Benet XVI

El cas d'un sacerdot dels EUA que va abusar durant anys d'unes criatures sordes ha sacsejat el Vaticà. El cardenal Ratzinger, abans d'accedir al pontificat, va tenir damunt la taula informació detallada sobre la conducta sexual immoral del reverend Lawrence Murphy. Les acusacions d'abusos a Itàlia també posen l'Església Catòlica en una situació com més va més complicada.

El capvespre d'aquell dijous, el Vaticà començava a tenir l'aspecte de l'arribada de la Pasqua. La plaça de Sant Pere tota il·luminada i uns grups que assistien a un fòrum mundial sobre la joventut es mostraven eufòrics, cantaven i aclamaven el seu papa, que, vestit d'un blanc immaculat, feia un moment que havia parlat de la "celebració de l'Anunciació de la Verge Maria", amb una actitud "com si res no hagués passat". Aquestes eren les paraules que va pronunciar Peter Isely, que, situat en un carreró, en una cantonada de l'espectacle, havia determinat d'esguerrar la festa de la redempció del papa. Isely havia arribat a Roma des de Milwaukee (a l'estat de Wisconsin dels EUA). Es tracta d'un psicoterapeuta de 49 anys, de cabells arranats, que des dels 13 anys que no es treu del cap una pregunta: "Com és que la meva religió és l'única institució que continua donant feina als pedòfils?"

Era la primera visita que Isely feia a Roma. Ell i una colla de víctimes dels abusos s'esperaven aquell matí a la plaça de Sant Pere, mostrant cartells amb fotografies i posant el seu gra de sorra en el procés d'arrossegar Sa Santetat cap a l'engolidor de les maniobres d'encobriment i de la sortida a la llum de notícies que ha viscut l'Església Ca-

tòlica en aquesta crisi, la més greu de dècades ençà. Mentre es descarregaven textos amb oliveres –per a Pasqua– a la plaça de Sant Pere, Isely parlava del pare Lawrence Murphy de Milwaukee: "Aquest sacerdot va abusar de més de 200 nens a la meua escola. Joseph Ratzinger és responsable que Murphy mai no hagi estat apartat del sacerdoci." Isely diu que no vol que dimiteixi: "L'únic que pretenc és que reconegui la seva culpabilitat." Es refereix al papa actual. L'escàndol sobre els abusos comesos per sacerdots contra infants ha fet trontollar més el Vaticà que no pas l'al·locució que va fer el papa a Regensburg, que li va crear problemes amb els musulmans, o la qüestió sobre la Societat de Sant Pius X i la negació de l'Holocaust per part del bisbe Richard Williamson.

Culpables amb sotana. "Aquí tothom està alarmadíssim –diu un membre de la cúria–. Per a Benet XVI, es tracta del desafiament més seriós del seu pontificat. En aquesta ocasió no es tracta d'una interpretació teològica o històrica, sinó de la seva pròpia organització." I de Benet XVI mateix. Dimecres passat, el *New York Times* publicava uns documents sobre el cas de Lawrence Murphy que el grup d'Isely, centrat en els drets de les víctimes, fa temps que intenta treure a

Benet XVI, en una visita als Estats Units, l'abril del 2008. En una missa celebrada davant 46.000 persones, va intentar reconèixer el "sofriment" de l'Església als EUA, en vista dels casos d'abusos sexuals a menors.

la llum. És tan sols un cas entre molts. Malgrat tot, aquest cas posa en relleu que la Congregació per a la Doctrina de la Fe (CDF), amb Joseph Ratzinger al capdavant, es preocupava més del benestar dels culpables amb sotana que no pas del dels infants de qui havien abusat.

Entre el 1950 i el 1974, Murphy va assetjar els seus alumnes i en va abusar en cotxes, dormitoris i, en alguns casos, fins i tot als confessionaris: un delictes doblement greu segons les lleis de l'Església Catòlica.

Sembla que Murphy va dir als nens que es confessessin dels actes sexuals

2008.
haver
en

practicats amb els seus companys. Llavors, sembla que els va tocar i, amb la seva pròpia mà, els va masturbar i es va masturbar ell. Murphy insistia perquè els nens li donessin els noms dels altres joves pecadors, que sembla que ell visitava de nit. No calia fer-ho amb gaire precaució, perquè aquells nens eren sords.

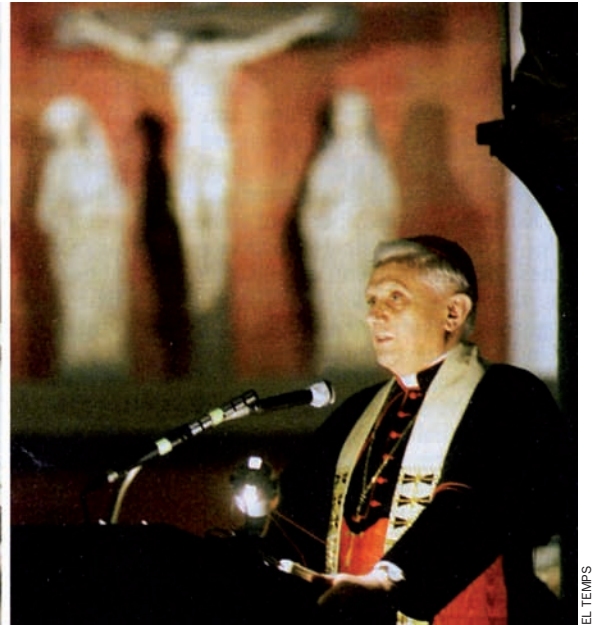
El 1974 van treure Murphy de l'escola "per raons de salut" i el van traslladar a una parròquia del nord de Wisconsin, on sembla que va continuar en contacte amb infants i adolescents. Però les autoritats civils tampoc no hi van fer res i es van

abandonar les investigacions contra Murphy. Fins vint anys després no es va mobilitzar la jerarquia eclesiàstica. El 1993, una experta contractada per l'Església va determinar que Murphy no tenia sentit de culpabilitat. El sacerdot li va explicar que bàsicament havia assumit els pecats dels adolescents. Deia que si "jugava" amb els nens un cop la setmana, les necessitats d'aquests quedaven satisfetes i no tenien relacions sexuals entre ells. "Jo ja notava si els agradava o no. I si no em rebutjaven, era que els agradava." Segons Murphy, després d'abusar dels nens resava i es confessava.

El juny del 1996, l'arquebisbe de Milwaukee, Rembert Weakland, es va adreçar al cardenal Joseph Ratzinger, aleshores president del CDF. Encara que fins el 2001 l'Església no va començar a exigir que s'informés el CDF de tots els casos d'abusos a l'Església al món, la responsabilitat requeia en el càrrec de Ratzinger, ja que la *solicitatio* o instigació a cometre pecat carnal s'havia produït al confessor, un dels llocs més sagrats de l'Església. La gravetat del cas, segons que afirmava Weakland, demanava un procés eclesiàstic intern, procés que podia acabar amb

Nens sords de l'Escola St. John. A la dreta, Ratzinger, el 1998, en una imatge de quan era cardenal.

EL TEMPS

l'exclusió del sacerdoci. Ratzinger no va respondre.

El desembre del 1996, l'arxidiòcesi de Milwaukee va informar Murphy de la seva intenció d'investigar els casos d'abusos. Fins després del segon intent, Weakland no va rebre resposta del Vaticà; va ser el març del 1997, sota la forma d'una carta de Tarcisio Bertone, aleshores vice-president del la CDF, sota la presidència de Ratzinger. Bertone precisava que recomanava un procés eclesiàstic intern basat en les lleis del 1962, que implica protecció dels participants mitjançant l'aplicació del *Secretum Sancti Officii* o confidencialitat sobre la pena d'excomunió.

“La gentil col·laboració”. El 12 de gener del 1948, Murphy va recórrer directament al cardenal Ratzinger i li va demanar que aturés les mesures que havia engegat la seva arxidiòcesi.

EL TEMPS
El reverend Murphy, a l'esquerra, en una imatge dels anys 60.

Els actes de què l'acusaven, deia, havien passat 25 anys enrere: “Ara tinc 72 anys, Eminència, i poca salut. Simplement desitjo viure els anys que em queden en la dignitat del sacerdoci. Us demano la vostra gentil col·laboració en aquest assumpte.” El seu desig va quedar satisfet. L'abril del 1998, Bertone va abandonar el cas contra Murphy, en l'esperit del perdó. En una carta al bisbe de Superior (Wisconsin), deia: “La Congregació convida Sa Excel·lència a considerar amb cura allò que proposa el cànon 1341 com a mesures pastorals destinades a obtenir la reparació d'un escàndol i el restabliment de la justícia.” La carta s'acabava amb els millors desigs de Bertone per a “una santa Pasqua”. Murphy va morir cinc mesos després, l'agost del 1998. Bertone, per a qui això significava que la qüestió s'havia tancat, va escriure a l'arquebisbe de Milwaukee: “Aquesta Congregació encomana el pare Murphy a la mercè de Déu i comparteix amb Sa Il·lustríssima l'esperança que l'Església quedi a recer de qualsevol publicitat immerescuda arran d'aquest assumpte.”

Avui, Tarcisio Bertone és el cardenal secretari d'Estat, cosa que el converteix en el número dos del Vaticà. “Bertone no havia d'haver posat punt final a un cas tan delicat sense consultar-ho primer amb el seu superior —diu Peter Isely, víctima d'abusos—. Ratzinger devia amagar la maniobra

d'encobriment, i també havia d'estar al corrent del trasllat de Peter H, el capellà pedòfil, a Baviera quan ell era arquebisbe de Munic.” El portaveu del Vaticà, Federico Lombardi, en un comentari que va fer fa dues setmanes sobre “el tràgic cas del pare Murphy”, es va limitar a dir que la CDF “havia rebut la informació vint anys després d'haver-se produït els fets”. També va puntualitzar que mai no hi va haver cap dictamen adreçat a les autoritats judicials que obstaculitzés la posada en pràctica de la recomanació del Vaticà d'abandonar el cas per raó de l'edat de Murphy. Justament per això, el diari oficial del Vaticà, l'*Osservatore Romano*, denunciava els mitjans de comunicació pel que en deia “l'intent manifest i innoble de fer mal al preu que fos a Benet XVI i als seus assessors més pròxims”. És prou clar que el cas Murphy ha posat el dit a la nafra. D'ençà que es va fer públic, s'ha especulat, fins i tot a dins de les parets del Vaticà, sobre la possible renúncia de Bertone.

El pontificat de Benet XVI va començar amb la idea d'enfortir l'Església a través del diàleg amb les esglésies orientals, el tradicionalistes i els catòlics de la Xina. Però actualment, Benet XVI ha de veure com trontolla el temple i es forma un autèntic escàndol contra l'Església Romana, i no tan sols al nord dels Alps. L'apatia que s'havia estès respecte a totes les

qüestions religioses s'ha tornat agressivitat. D'ençà d'això que ha sortit a la llum més recentment, a Itàlia hi impera un ambient de "passar comptes", com escriu l'historiador Ernesto Galli della Loggia: "Ningú ja no perdonarà res més als sacerdots i l'Església."

Ara, al Vaticà, hi ha una gran preocupació sobre el fet que l'escàndol es vagi estenent pel món. No podria ser que els abusos de les parròquies irlandeses es produïssin també en alguns altres llocs? És probable que la tongada següent de notícies comenci a tocar de les portes del Vaticà. Fins i tot a Itàlia, on la major part del treball d'organitzacions juvenils és en mans de l'Església, es comença a fer miques el codi de silenci. S'han creat grups de víctimes a Sicília, a Emília-Romanya i a les regions septentrionals del país. Els grups tenen intenció de dur a terme la primera assemblea a Verona al setembre, sota el lema: "Jo també he patit abusos per part de sacerdots." Durant anys, la cúria de Verona va amagar els abusos infligits als infants sord-muts d'una escola de Chievo, a la rodalia de la ciutat. I què passaria si també hi hagués casos d'abusos a la diòcesi de Roma? El papa és el bisbe nominal de Roma. Ja hi ha llocs web que demanen als catòlics que es neuguin a pagar la contribució voluntària a l'Església.

La llista dels horrors. Un llibre publicat no fa gaire, d'autor anònim, *Il peccato nascosto* ('El pecat amagat'), n'enumera els casos dels darrers anys. Del 1989 al 1994, per exemple, un capellà de Bolzano, don Giorgio Carli, va violar repetidament una nena que tenia nou anys quan en va començar a abusar. El bisbe corresponent va negar qualsevol mena de col·laboració amb els tribunals. Fins fa un any, un tribunal superior no va declarar culpable aquest capellà, però aleshores ja s'havia ultrapassat el temps de la llei de prescripció. Avui, don Carli treballa de rector en un poble del sud del Tirol.

Només a Palerm, un grup dirigit per un sacerdot es va ocupar aquest darrer any de 824 víctimes d'abusos. Segons una investigació duta a terme pel diari *La Repubblica*, s'han condemnat més de quaranta sacerdots per casos d'abu-

Joseph Ratzinger, el 2002, va negar-se a admetre la crisi que havien generat totes les denúncies.

sos sexuals. I, tal com precisa: "Això podria ser tan sols la punta de l'iceberg." Malgrat tot, els bisbes italians encara és l'hora que han de crear una comissió d'investigació. El "problema mai no s'ha infravalorat" a Itàlia, explicava al diari italià *Corriere della Sera* un portaveu de la Conferència Episcopal Italiana (CEI), i insistia a dir que la situació està "controlada". Però no se sap què significa, això. La pastoral de Benet parla un llenguatge completament diferent. Amb una franquesa inusitada, el papa diu: "En el seu nom [de l'Església], expresso obertament la vergonya i el remordiment que sentim tots." Els crítics d'Irlanda i Alemanya s'haurien estimat més un *mea culpa*.

El novembre del 2002, Joseph Ratzinger es va negar a admetre que hi hagués cap crisi. Va descriure el debat als EUA sobre els abusos com una cosa "intencionada, manipulada i caracteritzada per un desig de desprestigiar l'Església". Ara el papa diu, a la pastoral, que té intenció de "fer una visita apostòlica a determinades diòcesis d'Irlanda". Es refereix a una mena d'auditoria que pot trigar mesos. Fins i tot els vaticanòlegs crítics reconeixen que el papa, als seus darrers anys a la CDF, va fer un tomb de 180 graus i va passar del silenciós Saule a l'intolerant Pau. Sembla que Ratzinger, com a cap de la CDF, va

llegir massa expedients per a alimentar cap il·lusió sobre l'estat de la seva Església.

Podríem posar una data exacta al moment decisiu en el pensament de Ratzinger: l'abril del 2003, quan va desterrar Marcial Maciel Degollado, fundador de la Legió de Crist i home que Joan Pau II tenia en gran estima, a un monestir. Havia arribat al coneixement de Ratzinger que Maciel presumptament havia comès abusos sexuals contra seminaristes. El papa va començar la Quaresma d'aquell any dient: "És temps de girar-nos envers nosaltres mateixos i escoltar la veu de Déu, a fi de vèncer les temptacions del Maligne i trobar la veritat del nostre ésser." Ara bé, per al papa, potser els dimonis més perillosos són els fantasmes del seu propi passat, a Munic, a Regensburg i a Roma. Benet vol que la crisi es consideri com una prova, com una purificació i un nou començament. Vol portar el seu ramat pel desert, probablement fins a la fi del seu pontificat. Però després de tot això que ha sortit a la llum –les cartes, les acusacions, l'embolic del seu segon en el cas Murphy– és molt probable que el papa Benet, enguany, no pugui fer una celebració de redempció.

Alexander Smoltczyk
Traducció de Carme Geronès